

prof. dr hab. Ryszard Rudnicki
IMPAN Katowice

O własnościach gatunków semelparycznych

Gatunek semelparyczny, to taki, którego przedstawiciele rozmnażają się raz w życiu i umierają. Będziemy dodatkowo zakładać, że długość życia osobników n jest stała. Przedstawimy model struktury wiekowej populacji semelparycznej z dyskretnym czasem.

Dla $n = 1$ model redukuje się do funkcji jednej zmiennej. W tym przypadku naszkicujemy dowód twierdzenia o globalnej stabilności punktu stałego w oparciu o twierdzenie Szarkowskiego.

Dla $n > 1$ model sprowadza się do transformacji w przestrzeni n -wymiarowej. Model ten ma zaskakujące własności. Między innymi dla n parzystych rozwiązanie stacjonarne nigdy nie jest stabilne. Również asymptotyka długoczasowa jest zaskakująca. Konkurencja wewnątrzgatunkowa prowadzi do eliminacji wszystkich roczników z wyjątkiem jednego. Jest to zgodne z obserwacjami biologicznymi np. różnych gatunków owadów.